

Λόγοι Οσίου Παΐσιου για την Εκκλησία και τους κληρικούς

[Ορθοδοξία](#) / [Πνευματική ζωή](#)

[Αρχιμανδρίτης π. Ιάκωβος Κανάκης, Δρ. Θεολογίας](#)

Είναι σημαντικό, όλοι οι χριστιανοί, να τοποθετούνται στα διάφορα ζητήματα που ανακύπτουν με μία ορθή εκκλησιολογική βάση. Δεν υπάρχει καλύτερος «διδάσκαλος» περί αυτού, από τον αγαπητό σε όλους μας όσιο Παΐσιο τον αγιορείτη. Στο κείμενο που ακολουθεί μεταφέρω, και σχεδόν τίποτα παραπάνω, μέρος από αυτά, που έχουν καταγραφεί στα βιβλία του, τα οποία εκδίδονται από το περίφημο μοναστήρι της Σουρωτής στην Θεσσαλονίκη.

Ο Όσιος στους λόγους του περί της Εκκλησίας, «συλλαμβάνεται» να έχει μελετήσει τον Άγιο Νικόδημο τον αγιορείτη και όχι μόνο, αλλά και τον Μέγα Βασίλειο, τον Γρηγόριο τον Θεολόγο, τον Ιερό Χρυσόστομο, τον Μάξιμο τον Ομολογητή, κ.α. Έτσι ο Όσιος βλέπουμε εν πρώτοις, ότι εκφράζει και υπηρετεί την Παράδοση των Πατέρων μας.

Ο Όσιος ένιωθε τον εαυτό του μέλος της Εκκλησίας. Πολλοί λένε «τι κάνει η Εκκλησία;», σαν να μην είναι μέλη της ίδιας Εκκλησίας. Έλεγε λοιπόν: «Μία μάνα η φυσική, μία μάνα η Παναγία, και μία η εκκλησία». Η Εκκλησία είναι μάνα και έχει κοιλιά, που την ονομάσαμε Κολυμβήθρα. Μέσα σ' αυτήν «ξαναγενιόμαστε».

Έλεγε επίσης: «Η Ορθόδοξη Εκκλησία μας δεν έχει καμία έλλειψη. Η μόνη έλλειψη που παρουσιάζεται είναι από εμάς τους ίδιους, όταν δεν αντιπροσωπεύουμε σωστά την Εκκλησία. Αν κάποιος χριστιανός και κάποιος κληρικός δεν είναι σωστός στο έργο του, δεν σημαίνει ότι φταίει η Εκκλησία... Δεν είναι ναός που κτίζεται με πέτρες άμμο και ασβέστη από ευσεβείς, και καταστρέφεται με φωτιά βαρβάρων. Αλλά είναι ο ίδιος ο Χριστός».

Τον απασχολούσαν τα προβλήματα της Εκκλησίας και ασχολείτο με αυτά με ιδιαίτερη ευαισθησία. Μάλιστα όταν άκουγε για διάφορα σκάνδαλα μέσα στην Εκκλησία, έκανε την προσευχή του πιο έντονη. Ως ασυρματιστής όταν «λάμβανε το μήνυμα» για κάποιο θέμα, δεν δίσταζε να φεύγει από το Άγιον Όρος, χωρίς να

τον καταλαβαίνουν, και να πηγαίνει να επισκέπτεται Επισκόπους και άλλα σημαίνοντα πρόσωπα. Να τους συμβουλεύει για το θέμα που είχε προκύψει και να αναχωρεί στην συνέχεια με μεγάλη διακριτικότητα. Συμβούλευε: «Να αποφεύγονται τα άκρα ... τα δύο άκρα ταλαιπωρούν την μητέρα Εκκλησία. Εκείνοι που θα μπορέσουν να λυγίσουν τα δύο άκρα για να ενωθούν και να ομονοήσουν θα στεφανωθούν από τον Χριστό με δύο αμάραντα στεφάνια». Έλεγε επίσης, «να προσέχουμε να μην δημιουργούμε θέματα στην Εκκλησία, ούτε να μεγαλοποιούμε τις μικρές ανθρώπινες αταξίες που γίνονται, για να μη δημιουργούμε μεγαλύτερο κακό και να χαίρεται ο πονηρός. Όποιος για μικρή αταξία τaráσσεται πολύ και ορμάει απότομα με οργή, δήθεν να την διορθώσει, μοιάζει με τον ελαφρόμυαλο νεωκόρο που βλέπει να στάζει το κερύ και ορμάει απότομα με φόρα για να το διορθώσει δήθεν, αλλά παίρνει σβάρνα ανθρώπους, μανουάλια και δημιουργεί μεγαλύτερη αταξία την ώρα της λατρείας».

Έλεγε ακόμα ο Όσιος για την Εκκλησία: «Όλοι χρειάζονται στην εκκλησία, όλοι προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε αυτήν. Και οι ήπιοι χαρακτήρες και οι αυστηροί. Όπως στο σώμα του ανθρώπου είναι απαραίτητα και τα γλυκά και τα ξινά. Ακόμα και τα πικρά ραδίκια, γιατί το καθένα έχει τις δικές του ουσίες και βιταμίνες, έτσι και στο σώμα της Εκκλησίας όλοι είναι απαραίτητοι». Ο ένας συμπληρώνει τον χαρακτήρα του άλλου και όλοι μαζί είμαστε υποχρεωμένοι να ανεχόμαστε, όχι μόνο τον πνευματικό χαρακτήρα του άλλου, αλλά και τις αδυναμίες που έχει σαν άνθρωπος. Δυστυχώς όμως μερικοί έχουν παράλογες απαιτήσεις από τους άλλους. Θέλουν να έχουν όλοι ίδιο πνευματικό χαρακτήρα με τον δικό τους. Και όταν κάποιος δεν συμφωνεί με τον χαρακτήρα τους, δηλαδή ή είναι λίγο πιο επιεικής ή είναι λίγο πιο οξύς, αμέσως, βγάζουν συμπέρασμα, ότι δεν είναι πνευματικός άνθρωπος. Παράλληλα πίστευε αυτό που είχε αναφέρει ένας άλλος μεγάλος θεολόγος ο Άγιος Ιουστίνος ο Πόποβιτς: «Με την πνευματική πρόοδο κάθε πιστού μέλους της Εκκλησίας ομορφαίνει όλη η Εκκλησία». Τόνιζε, ότι: «Όλα τα χαρίσματα εν τη Εκκλησία, όλες οι διακονίες, όλοι οι δάσκαλοι, οι ιερείς, οι λαϊκοί αποτελούν ένα σώμα, το σώμα της Εκκλησίας. Όλοι αυτοί είναι αναγκαίοι, και κάθε ένας από αυτούς είναι αναγκαίος. Όλους αυτούς τους ενώνει το ένα θεανθρώπινο σώμα. Το σώμα του Χριστού».

Προσθέτει: «Θα έλεγε κανείς πως ο Θεός δημιούργησε την Εκκλησία και μονάχα αυτήν». «Όλα τα άλλα είναι χώρος της Εκκλησίας αυτής της κοινωνίας των όντων κατά το πρότυπο της αγαπητικής κοινωνίας των προσώπων της Αγίας Τριάδος». «Η εκκλησία λοιπόν αρχίζει με την δημιουργία». «Η Εκκλησία αρχίζει με την δημιουργία και έχει ένα απτό, αισθητό και ιστορικό χαρακτήρα. Ο Θεός με την δημιουργία έχτισε την Εκκλησία που είναι σύμβολο, τύπος και εικόνα δική Του. Ο άνθρωπος είναι κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν δημιούργημα, γιατί ανήκει στην

Εκκλησία που και η ίδια είναι κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν του Θεού».

Για τον λειτουργό των Μυστηρίων σημειώνει: «Ο κληρικός είναι παράδειγμα μέσα στην κοινωνία. Από την Εκκλησία πηγαίνουμε λοιπόν στους λειτουργούς των μυστηρίων της, αφού ψυχή η Εκκλησία έχει το ιερατείο της, (τους ιερείς), ως νού το θυσιαστήριο, και ως σώμα τον ναό». Ο όσιος αναφέρει, όχι το τι θέλει ο Θεός από τους κληρικούς, γιατί αυτό δεν είναι κάτι απλό, αλλά τι θέλουν οι άνθρωποι από τους ιερείς. Θα αναρωτιέστε όμως, οι άνθρωποι έχουν τα κριτήρια να διακρίνουν τον ευλαβή ιερέα; Λέει ο Όσιος: «Παλιά οι ιερείς έκαναν άσκηση, είχαν αρετή, ήταν άγιοι και οι άνθρωποι τους ευλαβούνταν». Τότε πήγαιναν και φίλαγαν το χέρι του ιερέα, γιατί το χέρι αυτό ακουμπάει την Αγία Τράπεζα και τον ίδιο τον Χριστό. Ασπαζόμενος το χέρι του λειτουργού, είναι σαν να ασπάζεσαι τα Άγια.

Συνεχίζει για τους ιερείς: «Να τι έκαναν. Έκαναν άσκηση, είχαν αρετή, ήταν άγιοι και στα μάτια των ανθρώπων ήταν πολύ ψηλά. Σήμερα οι άνθρωποι θέλουν δύο πράγματα από τον ιερέα. Να είναι αφιλοχρήματος, και να έχει αγάπη για τους ανθρώπους. Αυτά τα δύο».

Προσθέτει ο όσιος: «Όταν οι άνθρωποι βρουν αυτόν τον ιερέα, τον θεωρούν άγιο και τρέχουν στην Εκκλησία και αφού τρέχουν στην Εκκλησία σώζονται. Μετά συγκαταβαίνει ο Θεός και σώζει και τον ιερέα. Ο ιερέας πάντως πρέπει να έχει μεγάλη καθαρότητα». Και συμπληρώνει: «Ο κόσμος έχει αλάθητο κριτήριο και διακρίνει ποιοί έγιναν ιερείς από αγάπη προς τον Θεό και από αγάπη για να διακονήσουν την Εκκλησία».

Έχει μεγάλη αξία, αυτό που ο όσιος αναφέρει, σχετικά με το γιατί δεν έγινε ο ίδιος ιερέας. Έμεινε μοναχός, είναι Άγιος και ήταν απλός μοναχός. Είχε το υπούργημα του ιερέα πολύ υψηλά. Λέει: «Αν ήμουν ιερέας στον κόσμο, δεν θα μπορούσα να κλείσω ποτέ την πόρτα μου. Θα έπρεπε να ανταποκρίνομαι πάντοτε χωρίς διακρίσεις, σε ο,τι μου ζητούσαν όλοι. Πρώτα θα φρόντιζα για όλους τους ανθρώπους της ενορίας μου, έπειτα ο,τι περίσσευε θα έδινα στους άλλους, που θα μου ζητούσαν να τους βοηθήσω. Θα ενδιαφερόμουν όχι μόνο για τους πιστούς, αλλά και για τους απίστους, και για τους αθέους και για τους εχθρούς της Εκκλησίας ή, αν ήμουν πνευματικός, και μου έλεγε ένας κάτι για έναν άλλον θα φώναζα και τον άλλον για να βγάλω άκρη. Θα έπαιρνα τηλέφωνο για να δω τι κάνει ο άλλος που έχει ένα πειρασμό, που αντιμετώπιζε κάποιο πρόβλημα κ.λπ. Πως θα μπορούσα να ησυχάσω; Ο ιερέας πρέπει να τραβάει μπροστά για να ακολουθούν οι πιστοί. Επίσης ο λειτουργός του Υψίστου, πρέπει να έχει πολλή προσοχή, καθαρότητα και ακρίβεια. Είναι ανώτεροι από τους αγγέλους οι ιερείς. Οι Άγιοι άγγελοι καλύπτουν τα πρόσωπά τους την ώρα που γίνεται η Θεία Λειτουργία, ενώ ο ιερέας στέκεται μπροστά και τα τελεί».

Είπε ένα παράδειγμα για την αγάπη μεταξύ των ιερέων και πιο συγκεκριμένα, για την προετοιμασία των ιερέων πριν από την Θεία Λειτουργία. Χρησιμοποίησε ένα θαυμαστό γεγονός: «Η Θεία Κοινωνία, θεραπεύει, αγιάζει αυτόν που αγωνίζεται. Έναν που δεν αγωνίζεται πως να τον βοηθήσει; Τι να αλλοιώσει ο Χριστός, αφού δεν αλλοιώνεται ο ίδιος ο άνθρωπος. Κάποτε στην σπηλιά του Αγίου Αθανασίου ήταν ένας γέροντας με δύο υποτακτικούς. Ο ένας ήταν ιερομόναχος και ο άλλος ήταν διάκονος. Μία μέρα λοιπόν πήγαν οι υποτακτικοί του σε ένα εξωκκλήσι για να λειτουργήσουν. Ο ιερέας φθονούσε τον διάκονο και τον ζήλευε, επειδή ο διάκος ήταν πιο έξυπνος. Αλλά και ο διάκονος δεν βοηθούσε με τον εγωιστικό του τρόπο. Ο ιερέας είχε προετοιμαστεί εξωτερικά διαβάζοντας την Θεία Μετάληψη και κάνοντας όλα τα τυπικά για να λειτουργήσει. Δυστυχώς όμως, δεν φρόντισε για εσωτερική, ουσιαστική προετοιμασία. Δηλαδή, να εξομολογηθεί, να διώξει το φθόνο και την ζήλεια από την καρδιά του, τα οποία δεν φεύγουν με το να αλλάξεις ρούχα και να λούσεις το κεφάλι. Έτσι λοιπόν με την εξωτερική αυτή προετοιμασία προχώρησε στο φοβερό θυσιαστήριο για να λειτουργήσει. Μόλις όμως άρχισε να

προσκομίζει.. τι συνέβει;.. Ακούστηκε ξαφνικά ένας μεγάλος κρότος και είδε να φεύγει το άγιο δισκάριο από την προσκομιδή και να εξαφανίζεται. Επόμενο ήταν να μην μπορέσουν πιά να λειτουργήσουν. Εάν δεν τους εμπόδιζε ο καλός Θεός και λειτουργούσε ο ιερέας με την ψυχική αυτή κατάσταση στην οποία βρισκόταν, μου λέει ο λογισμός ότι θα πάθαιναν μεγάλο κακό». Δηλαδή, τους προστάτεψε ο Θεός! Φάνηκε αυτό που έγινε σαν τιμωρία, αλλά, αν το σκεφθείτε, όντως, δεν ήταν τιμωρία, αλλά προστασία, πρόνοια Θεού!

Ο Όσιος Παΐσιος σεβόταν πολύ τους ιερείς. Όταν πήγαιναν στον κελλί του για να τον επισκεφθούν και καταλάβαινε ότι ήταν ιερείς, σηκωνόταν επάνω, έκανε μετάνοια, φίλαγε το χέρι τους. Φαίνεται ο σεβασμός του αυτός και στις επιστολές του. Απευθυνόμενος σε κάποιον Μητροπολίτη έγραφε: «Σεβασμιώτατε δέσποτα προσκυνώ, την δεξιά σας ασπάζομαι, έλαβα την επιστολή σας, χάρηκα και σας ευχαριστώ για όλα». Μετά: «με σεβασμό το τέκνο σας, μοναχός Παΐσιος». Αυτός που ήταν πατέρας «οικουμενικός», ονόμαζε τέκνο τον εαυτό του. Άνθρωποι από όλη την γη τον επισκέπτονταν για μία συμβουλή και εκείνος υπέγραφε: «Το τέκνο σας, μοναχός Παΐσιος».

Σε άλλη επιστολή προς μητροπολίτη, για ένα σημαντικό θέμα περί του μοναχισμού, δεν έκανε τον δάσκαλο και τον καθηγητή. Ας προσέξουμε την στάση μας και ως την έχουμε ως οδηγό, ως στάση ζωής, με τους δικούς μας ανθρώπους. Αν θέλετε να πείτε κάτι, μην το λέτε σαν καθηγητές, «από καθέδρας», αλλά να μιλάτε σαν να είστε φίλοι. Για παράδειγμα: «Αν νομίζεις, πρόσεξέ το αυτό» ή με κάποιο παρόμοιο τρόπο.

«Ομιλεί με πόνο για το πρόβλημα» όταν μιλάει στον Μητροπολίτη, «αλλά πάντοτε με σεβασμό, γνωρίζοντας ότι ομιλεί σε Επίσκοπο της Εκκλησίας». Λέει: «Συγχωρέστε με δέσποτά μου». Τελειώνει την επιστολή του γράφοντας: «Με τις ευχές σας να περάσουμε μια καλή Σαρακοστή. Έχετε την μετάνοια των πατέρων και τη δική μου». Από τα παραπάνω είναι ξεκάθαρος ο ορθόδοξος τρόπος προσέγγισης και βίωσης του μυστηρίου της Εκκλησίας και των λειτουργιών της. Ο όσιος Παΐσιος είναι εκφραστής της διδασκαλίας των Πατέρων της Εκκλησίας μας, γιατί και ο ίδιος υπήρξε ένας εξ αυτών.

<https://bit.ly/3bZdkhy>